

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 11.4.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_22_CJ_NP1

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

**Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání**

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Česká literatura ve 2. polovině 19. století

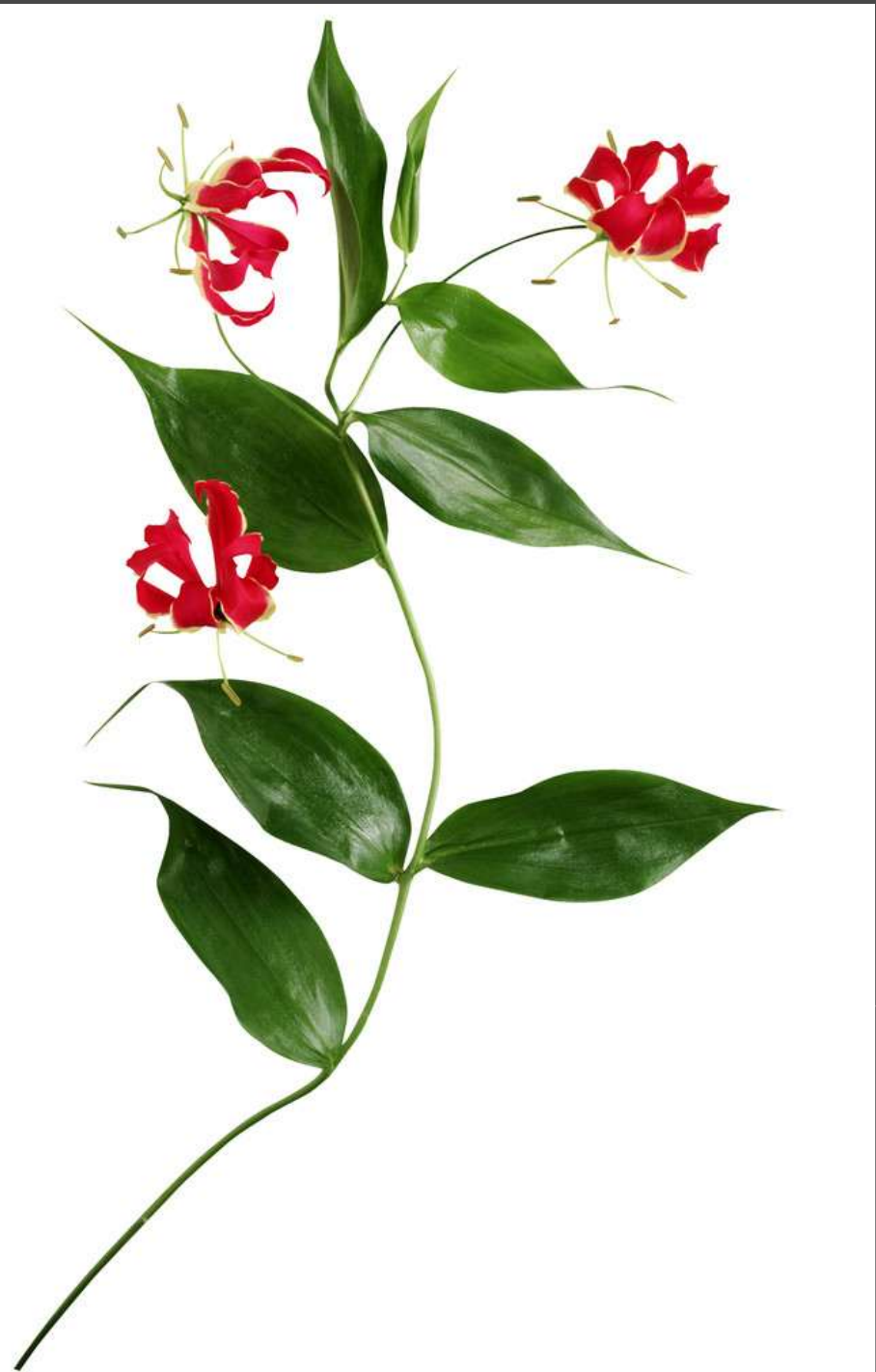
Téma: Jan Neruda, Povídky malostranské , U Tří lilií

**Metodický list/anotace: Rozbor povídky za pomoci ukázek s
použitím interaktivní tabule**

JAN NERUDA

POVÍDKY MALOSTRANSKÉ

U TŘÍ LILÍÍ

„Myslím, že jsem tenkrát šílil. Každá žilka hrála, krev byla rozvařena.

Byla teplá, avšak tmavá letní noc. Sirnatý, mrtvý vzduch posledních dnů byl se konečně sbalil v černé mraky. Bouřný vítr je zvečera mrskal před sebou, pak se rozhučela mohutná bouř, zapraskal liják, a bouř a liják trvaly až do pozdní noci. Seděl jsem pod dřevěnými arkádami hostince U Tří lilií, poblíž Strahovské brány. Malý to hostinec, čteněji tenkrát navštívený jen vždy v neděli, kdy tu v salónku při pianě bavili se tancem kadeti a desátníci. Dnes byla zrovna neděle.“⁽¹⁾

1.KDE SE ODEHRÁVÁ DĚJ? KDO JE VYPRAVĚČEM?

2.JAK SE ŘÍKÁ TÉTO FORMĚ?

„Seděl jsem pod arkádami u stolu poblíž okna sám a sám. Mocné hromy skoro ráz na ráz burácely, liják tloukl do taškové střechy nade mnou, voda srčela v stříkavých potůčcích k zemi, a piano mělo uvnitř salónku jen kratičké oddechy a vždy zas se rozzvonilo znovu. Chvilkami hleděl jsem otevřeným oknem na točící, smějící se páry, chvilkami zas hleděl jsem se ven do tmavé zahrádky. Někdy, když šlehnul jasnější blesk, viděl jsem u zahradní zdi a na konci arkád bílé hromady lidských kostí. Býval zde druhdy hřbitůvek a právě tento týden vykopali z něho kostry, aby je převezli jinam. Půda byla ještě rozryta, hroby otevřeny.“⁽²⁾

**3. POPIŠTE ATMOSFÉRU ONOHO VEČERA.
ČÍM JE DOKRESLENA?**

„Ale vydržel jsem u svého stolu vždy jen na krátký čas. Vždy jsem se zas zdvihnul a přikročil na chvílku k dokořán odevřeným dveřím salónku, abych na tančící se podíval blíž. Vábilo mne tam krásné, as osmnáctileté děvče. Štíhlý vzrůst, plné, teplé formy, v týlu přistřižený volný černý vlas, oblý hladký obličej, světlé oko – krásné děvče! Zvláště ale mne vábilo to oko její. Jak voda jasné, jak vodní hladina záhadné, takové neúkojně, které ti přivolává ihned slova: „Spíše se nasytí oheň dřev a moře vod, než krásnooká nasytí se mužů.“⁽³⁾

4.KDO A ČÍM ZAUJAL VYPRAVĚČE?

„Tančila skoro ustavičně.
Ale dobře pozoroval, že
vábí zraky moje. Když
tančila kolem dveří,
mezi nimiž jsem stál,
vždy upřeně se zadívala
na mne, a když tančila
salónkem dál, viděl
a cítil jsem, že při každém
otočení zavazuje její zrak
o mne. Nepozoroval jsem,
že by byla s někým
promluvila.“⁽⁴⁾

5.JAK SE CHOVALA DÍVKKA K VYPRAVĚČI?

„Již zase jsem tam stál. Zraky naše se ihned setkaly, ač děvče stálo v řadě poslední. Čtverylka se chýlila ku konci, pátá tura dozněla, vtom veběhlo jiné děvče do sálu, udýchané a promoklé. Prodralo se až ku krásnooké. Hudba začala právě turou šestou. Mezi prvním řetězem šeptala přibylá krásnooké něco a tato kývla mlčky hlavou. Šestá tura trvala trochu dýl, komandoval ji svižný kadetík. Když byl konec, prohlédla krásnooká ještě jednou ke dveřím zahradním, pak šla ku předním dveřím salónku. Viděl jsem ji, jak venku si dává svrchní šaty přes hlavu, pak zmizela.“⁽⁵⁾

6.CO SE STALO?

„As po čtvrt hodině zas jsem se podíval ku dveřím salónku. Zde stála krásnooká opět. Rovnala si promoklé šaty, utírala vlhké vlasy a starší nějaká družka jí pomáhala.

„A proč jsi šla v té nehodě domů?“ tázala se tato.

„Sestra přišla pro mne.“

Hlas její slyšel jsem teď po prvé.

Byl hedvábně měkký, zvučný.

„Stalo se něco doma?“

„Matka zrovna umřela.“

Zachvěl jsem se.“⁽⁶⁾

**7.CO SE DOZVĚDĚL VYPRAVĚČ?
JAK JEDNALA DÍVKA?**

„Krásnooká se otočila a vystoupila do samoty ven. Stála vedle mne, zrak její spočíval na mně, cítil jsem ruku její vedle třesoucí se ruky své. Uchopil jsem ji za tu ruku, byla tak měkká. Mlčky jsem táhl děvče dál a dále do arkád, děvče následovalo volně. Bouř dostoupila teď svého vrchole. Vítr hnál se jako příval vodní, nebe i země ječely, nad hlavami se nám válely hromy, kolem nás jak by mrtví řvali z hrobů. Přitiskla se ke mně. Cítil jsem, jak se mi k prsoum lepší vlhký její šat, cítil měkké tělo, teplý sálající dech – bylo mně, jako bych musil vypít tu zlořilou duši z ní!“⁽⁷⁾

8.CO CÍTIL VYPRAVĚČ K DÍVCE?

- Odpovědi:
- 1. Vypravěč, Jan Neruda, sedí v hostinci.
- 2. Ich-forma.
- 3. Zuří silná bouře, atmosféra je dokreslena pohledem na hřbitov.
- 4. Vypravěč je okouzlen půvabem neznámé dívky.
- 5. Dívka s nikým nehovoří, tančí a sleduje Nerudu, ví, že i on ji pozoruje.
- 6. Přiběhne jiné děvče (celé promoklé), dívce něco pošeptá, ta ještě dotančí a poté odchází.

- ◉ 7. Dívka odběhla podívat se domů, právě jí zemřela matka.
- ◉ 8. I když věděl, že je necitelná..., tak ho fyzicky přitahovala.

Použitá literatura, citace

NERUDA, Jan. *Povídky malostranské*. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1956, ⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾

Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50

